

LOBBYING REGULATION IN THE EU**Camelia Nistor, PhD Candidate, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca**

Abstract: Lobbying appears and develops as an essential component of the relation between decision-makers and interest groups – it is an expression of the citizens' fundamental right to express and group themselves for achieving common goals. In our context, the goal is influencing legislation by the stakeholders. Today, EU lobbying, which is extremely active, is more and more structured, institutionalized and regulated. Politicians, public officials need legitimacy, expertise, partnerships and coalitions, assistance for implementing public policies, whereas interest groups themselves need access to information about the newly proposed public policies as well as access to decision-makers for providing them with expertise aiming to influence political decisions.

In the present article, the author proposes an analysis of the EU policy making given the fact that the dialogues and partnerships established between decision-makers and different interest groups are essential for leading to a mature, responsible and efficient decision-making process.

Keywords : EU lobbying, decision-makers, interest groups, EU policy-making, influence

Lobbyul comunitar e perceput drept legitim și necesar deoarece "toate afacerile din spațiul corporatist global sunt influențate de actul politic și de măsurile, deciziile luate de către guverne. Legea de mâine este, așadar, baza de azi a strategiilor de afaceri la nivel mondial. Politicienii nu pot governa fără să ia în seamă industria și alți actori societali »¹. În aceste condiții, cei care au un rol decisiv în procesul legislativ al UE își îndreaptă considerabil atenția înspre reprezentanți ai industriei, asociații, ONG-uri, firme de avocatură și de lobby. Scopul urmărit este obținerea de informații comprehensive despre chestiuni de ordin tehnic, economic și legal, înaintea luării deciziilor, iar acest lucru permite părților interesate să ofere legislatorului contribuții constructive și de substanță pe parcursul procesului decizional. « Lobbyul european este un proces de consultare politică reciprocă, în care factorul legislativ și actorii societali schimbă informații despre politicile discutate »².

« O problemă ignorată este o criză inventată » spunea Henry Kissinger³. Un cât mai bun management al problematicilor de interes constituie un aspect esențial pentru acțiunea de lobby. În acest sens, funcția managementului este « identificarea și rezolvarea chestiunilor cu potențial de criză, cât mai devreme »⁴. Prima fază în ceea ce privește managementul acestui tip de situații presupune scanarea cât mai multor aspecte și opinii cu putință, respectiv obținerea unei perspective largi despre chestiunea analizată. Este foarte interesant de punctat așa-numita « disciplină a lobbyului preventiv, adică posibilitatea contribuirii la aspecte potențial problematice chiar de la început. Aceste tipuri de acțiuni de lobby pot preveni ca anumite tendințe, opinii să fie trecute pe agenda politică »⁵.

Procesul de realizare a politicilor publice presupune « o activitate continuă, în care grupurile de interese intervin la acele puncte și în acele momente care par a fi cel mai cu

¹ Andreas Geiger, *EU Lobbying handbook, A guide to modern participation in Brussels*, Berlin, Helios Media GmbH, 2006, p. 15

² *Ibidem*.

³ Joos Klemens, *op.cit.*, p. 46

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*.

putință de influențat »⁶. În mod evident, pentru a deveni parte a mecanismului de realizare a politicilor publice, grupurile ce manifestă interese politice au nevoie de acces la instituțiile guvernamentale, la nivelul cărora sunt luate deciziile. « Chiar dacă termenul are adesea conotații negative, în lumea democratică munca de lobbyist este esențială în formularea de politici »⁷. Observând relația care se stabilește între accesul propriu-zis la procesul de realizare a politicilor publice și succesul obținut, David Truman spune că « rezultatul accesului eficient este o decizie guvernamentală »⁸. Ciclul de viață al unei politici publice începe, de regulă, cu ridicarea unei probleme de ordin social (faza 1), care poate atrage atenția publicului larg (faza 2), devenind, astfel, o problema de natură politică (faza 3); această problemă poate să fie plasată în agenda oficială (faza 4) și să devină subiect de decizie politică (faza 5). Mai apoi, legea, odată votată, poate să fie implementată (faza 6), monitorizată pentru a-i fi stabilită eficacitatea (faza 7) și, după caz, dezbătută, susținută, din punct de vedere legal (faza 8).⁹

Chari și Kritzingger vorbesc despre o primă fază, cea de ‘inițiativă’, atunci când însuși cadrul instituțional este conturat, un cadru responsabil pentru gândirea de noi reguli, reglementări, directive necesare. Urmează ‘faza de negociere’ – acesta este cadrul în care are loc dialogul dintre cele două categorii de actori implicați în procesul de față: funcționari publici, respectiv actori din mediul privat. În prima categorie se înscriu actori din instituțiile europene (Consiliul de Miniștri, compus din miniștri ai guvernelor naționale, Comisia Europeană, ai cărei comisari reprezintă, în mod teoretic, interesele Uniunii, ca întreg; Parlamentul European, constând din membri aleși, din fiecare stat membru, pentru un mandat de cinci ani, respectiv Curtea Europeană de Justiție – cel mai înalt for în cadrul sistemului judiciar al Uniunii Europene)¹⁰. Actorii din a doua categorie, respectiv lobbyiștii din sectorul privat, includ grupuri ce dețin interese economice, profesionale, publice, care își propun influențarea actorilor instituționali, mai cu seamă în faza de negociere a politicilor¹¹.

Cele două faze ale procesului de formulare a politicilor publice – cea de inițiativă și cea de negociere – pot să ia forme diferite, în funcție de contextul general în care sunt realizate: « dacă rolul principal îi revine Comisiei, aceasta arată importanța guvernantei supranaționale; în cazul în care Consiliul deține un rol-cheie, atunci interguvernamentalismul are o importanță crescută; dacă mai multor grupuri de interese le este permis să intervină la negocieri, aceasta sugerează pluralism; dacă mai cu seamă grupurile din zona de afaceri sunt implicate în dezvoltarea de politici, alături de executivul UE, aceasta înseamnă corporatism; dacă doar actorii economici, capitaliștii acționează, în detrimentul altor grupuri de interese sociale, aceasta trimite la perspectiva clasei economice dominante »¹². Actul de lobby, pentru a fi unul cât mai reușit, trebuie să înceapă înainte ca interesele actorului societal să fie periclitate ca urmare a deciziilor politice luate. De aceea, este firesc și binevenit ca lobbyistul, prin acțiunile sale, să capete un rol pozitiv în procesul legislativ prin oferirea Comisiei

⁶ Carol Greenwald, *Group Power, Lobbying and Public Policy*, New York, Praeger Publishers, 1978, p. 266

⁷ Raj Chari, John Hogan et al, *Regulating lobbying: a global comparison*, Manchester University Press, 2011, p.1

⁸ *Ibidem*, p. 327

⁹ Andreas Geiger, *op.cit.*, p. 89

¹⁰ Raj Chari, Sylvia Kritzingger, *Understanding EU Policy Making*, Pluto Press, London, 2006, p. 6

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*, p. 8

Europene de contribuții constructive cu privire la propunerile legislative inițiate de către aceasta.¹³

Este de preferat, deci, un lobby proactiv, prin care lobbyistul devine un actor permanent al arenei, astfel șansele sporind ca factorii de decizie să ia în calcul punctele de vedere, respectiv sugestiile formulate de către acesta.¹⁴ Lobbyistul poate câștiga un avantaj comparativ în măsura în care capătă poziții relevante în procesul decizional comunitar ca, de pildă, membru al unui comitet consultativ ori al unui grup de experți al Comisiei. Grupurile de experți sunt numeroase (există aproximativ 2000 de astfel de grupuri), fiind compuse din specialiști ce provin din grupuri de interese publice ori private și oferă un tip de consultanță semi-formală, fără putere decizională formală. Pe lângă acestea, există și comitetele de comitologie (în jur de 450), constituite din oficiali ce reprezintă statele membre, respectiv deținând putere decizională formală.¹⁵ Dobândirea unei poziții într-o asociație cu un profil care să corespundă domeniului în care activează lobbyistul îi va permite acestuia o mai mare vizibilitate, respectiv poate să crească șansele de reușită pentru acțiunile sale de lobby. Obradovic și Alonsi Vizcaino observă că, deși grupurile de interese civile au fost implicate în procesul decizional al Uniunii, încă de la crearea acesteia, «incorporarea lor, într-o manieră structurată, în procesul de formare a politicilor publice europene este relativ recentă (...). Prin formalizarea implicării grupurilor civile în conceperea și implementarea politicilor europene se urmărește îmbunătățirea eficienței și legitimității sistemului»¹⁶.

Din punctul de vedere al logicii procesului de realizare a politicilor publice, grupurile de interese pot contribui la stabilirea agendei politice și la formularea de politici publice prin aceea că oferă informații atât cetățenilor, cât și oficialilor guvernamentali. Grupurile de interese conturează opinii și acționează ca interfață între cetățeni și guvernul reprezentativ. De asemenea, ele pot acționa ca agenți de implementare a deciziilor, respectiv ca agenți de monitorizare a corectitudinii implementărilor efectuate.¹⁷ Studiul fenomenului de reprezentare a intereselor poate oferi informații relevante pentru înțelegerea modului în care procesul de realizare a politicilor publice se modifică în timp și în funcție de aria politicilor respective: „(...) poate să ajute să arate dacă și cum diverse reguli și structuri instituționale constrâng și conturează capacitatea actorilor de a influența rezultatele obținute la nivelul politicilor decise”¹⁸. Toate acestea se regăsesc pe fundalul a ceea ce Schmitter, cu referire la Uniunea Europeană, numește „un nou tip de sistem politic (*new kind of political system*)”. Procesul decizional în cadrul UE este „unic și fluid”, creând un „mediu imprevizibil și multi-level” de realizare a acestuia.¹⁹

Există așa-numitul fenomen de «instituționalizare a intermedierei grupurilor» la nivelul arenelor europene unde sunt elaborate politici publice. Un sistem de lobby al Uniunii,

¹³ Andreas Geiger, *op.cit.*, p. 90

¹⁴ *Ibidem*, p. 91

¹⁵ *Ibidem*, p. 97

¹⁶ Daniela Obradovic, Alonso Vizcaino et al, *Governance requirements concerning the participation of interest groups in EU consultations*, în *Common Law Review*, Kluwer Law International, 2006, p. 1049-1050

¹⁷ Karolina Karr, *op. cit.*, p. 74

¹⁸ Alex Warleigh, Jenny Fairbrass, (eds.) *Influence and Interests in the European Union : the New Politics of Persuasion and Advocacy*, Europa Publications, Taylor&Francis Group, 2002, Chapter I *The New Politics of Persuasion, Advocacy and Influence in the European Union*, p. 4

¹⁹ Sonia Mazey, Jeremy Richardson, *op. cit.*, p. 6-7

mai degrabă haotic și deschis, a fost, în mod progresiv, înlocuit de un sistem de intermediere mai formalizat, reglementat și, în anumite cazuri, mai puțin deschis, la baza căruia se găsește o cultură organizațională, îndeosebi la nivelul Comisiei, care face din consultare o normă primordială»²⁰. Pentru Gorges, “configurația cadrului instituțional în care sunt dezvoltate politicile publice poate avea un impact important asupra felului în care sunt organizate interesele private”²¹. Din acest motiv, actorii privați aleg un anumit tip de strategie, care să fie în concordanță cu respectivul context instituțional existent. În această ordine de idei, “una dintre cele mai importante variabile este distribuția puterii decizionale între instituțiile europene (...); distribuții diferite de putere solicită strategii diferite pe baza cărora grupurile de interese își organizează procesul de lobby într-un mod eficient”²². Instituțiile “nu determină comportamentul, însă îl pot favoriza ori constrânge în mod substanțial”²³, în timp ce “o logică diferită de influență deschide canale diferite de acces la instituțiile europene”²⁴.

Din moment ce procesul de formulare a politicilor în UE are loc la mai multe niveluri (regional, național și supranațional), “grupurile de interese s-au adaptat situației și sunt prezente la toate aceste trei niveluri, în același timp”²⁵. Traxler și Schmitter vorbesc despre o ‘logică pluralistă’²⁶, încurajată de aspectul multi-stratificat al politicilor europene, determinând diversificarea strategiilor de lobby și adaptarea acestora la complexitatea politicilor dezvoltate. “Nu există rețete generale pentru reprezentarea intereselor, iar firmele nu se pot baza pe o singură strategie pentru a obține rezultatul dorit; ele trebuie să acționeze pe toate aceste trei paliere, într-o varietate de forme”²⁷. În cadrul procesului decizional comunitar, s-a consolidat un sistem « puternic instituționalizat în mod formal, dar, în același timp, necesitând negocieri continue între actorii implicați »²⁸. De unde și ‘tensiunea’ existentă, în sensul în care « procesul de elaborare a politicilor trebuie să urmeze reguli decizionale formale (supunerea la anumite limite instituționale) și, totodată, trebuie să depășească diviziunile instituționale cu scopul negocierii rezultatelor »²⁹. Reprezentarea de interese este percepută drept « activitate colectivă desfășurată de către organizații precum grupuri de presiune sau grupuri de interese, mai degrabă decât acțiuni ale indivizilor (care, în mod normal, își manifestă preferințele prin vot, în cadrul alegerilor locale, regionale, naționale sau europene) »³⁰. “Reprezentarea de interese a devenit crucială pentru toți cei care caută să influențeze procesul decizional al UE, incluzând actori din cadrul instituțiilor și

²⁰ Ibidem, p. 123

²¹ Michael Gorges, *Eurocorporatism ? Interest Intermediation in the European Community*, Lanham, University Press of America, 1996, p. 66

²² Marc Tenbucken, *op. cit.*, p. 68

²³ Fritz Scharpf, *Political Institutions, Decision Styles and Policy Choices*, în Roland Czada, Adrienne Windhoff-Héritier, *Political Choice. Institutions, Rules and the Limits of Rationality*, Frankfurt, Campus Verlag, p. 56

²⁴ Marc Tenbucken, *op. cit.*, p. 70

²⁵ Ibidem, p. 73

²⁶ Franz Traxler, Philippe Schmitter, *The Emerging Euro-polity and Organized Interests*, in *European Journal of International Relations*, Vol. 1, No. 2, 1995, p. 208

²⁷ Ibidem, p. 74

²⁸ Thomas Christiansen, Simona Piattoni, *op. cit.*, p. 9

²⁹ Ibidem.

³⁰ Alex Warleigh, Jenny Fairbrass (eds.), *Influence and Interests in the European Union : the New Politics of Persuasion and Advocacy*, Europa Publications, Taylor&Francis Group, 2002, Chapter I *The New Politics of Persuasion, Advocacy and Influence in the European Union*, p. 2

guvernelor naționale și sub-naționale (...); persuadarea reprezintă calea prin care se asigură influența, iar reprezentarea de interese propriu-zisă este o practică ce evoluează, care, în același timp, conturează și este conturată de către dezvoltarea Uniunii Europene³¹.

Studiul fenomenului de reprezentare a intereselor este în măsură să dezvăluie mult despre relațiile de putere existente în cadrul UE: „chiar dacă Uniunea Europeană este un sistem foarte complex și pestrîț (...), este totuși posibilă înțelegerea modului în care sunt luate deciziile, respectiv de către cine anume. Astfel, poate fi analizat felul în care, prin actul reprezentării de interese, sunt conturate decizii, respectiv felul în care actori, în diverse faze ale mecanismului decizional, generează un anumit impact la nivelul factorilor de decizie și al strategiilor utilizate de către fiecare. Astfel, poate fi observat modul în care interacționează unii cu ceilalți, în sistemul UE, actori din cadrul guvernelor naționale, regionale ori locale³².

Graham Wilson definește grupurile de interese ca pe « organizații, separate de guvern, chiar dacă adesea în strînsă legătură cu el, care încearcă să influențeze politicile publice. Ca atare, grupurile de interese oferă liantul instituționalizat dintre guvern sau stat și sectoare majore de la nivelul societății »³³. În mare parte, interacțiunea dintre guvern și numeroasele interese din cadrul societății are loc prin intermediul grupurilor de interese. Așadar, studiul acestora «este de o importanță majoră pentru înțelegerea relației dintre stat și societate. Grupurile de interese nu doar că oferă o alternativă pentru participarea politică la vot sau pentru apartenența la un partid politic, dar, în anumite sensuri, acestea pot oferi o formă superioară de participare. Grupurile de interese sunt de folos deoarece ridică problematici prea detaliate sau specializate pentru a constitui preocuparea partidelor politice sau a campaniilor electorale »³⁴.

Instituționalizarea grupurilor de interese are la bază acțiunea colectivă, adică « ansamblul de comportamente bazate pe implicare, mobilizare, reprezentare și negociere, prin care sunt constituite interesele sociale și prin care este exercitată influența politică. Este vorba, deci, despre o gamă complexă de comportamente diferențiate, a actorilor individuali sau colectivi, asociind, cel mai adesea, cooperarea și conflictul, identificarea și tranzacția »³⁵. Odată cu avansarea construcției europene și, mai cu seamă, odată cu Actul Unic European, « acțiunea publică este în mod profund transformată de către diversitatea surselor normative care îi definesc conturul. Spațiul juridic în care ea se desfășoară nu mai este unul național, ci european, în care dreptul comunitar primează pe dinaintea legislațiilor – și constituțiilor – statelor membre »³⁶. Grupurile de interese europene acționează mai cu seamă în « fazele în care competențele europene cunosc o expansiune semnificativă, respectiv atunci când interfața dintre decizia publică și activitatea intereselor este mai sensibilă »³⁷. Fenomenul de lobby este perceput și analizat în directă legătură cu sistemul democratic al unei societăți. Atenția este centrată asupra modalității în care grupurile de interese pot fi integrate în sistemele democratice reprezentative «fără a distruge fundamentul democratic al sistemului

³¹ *Ibidem*, p. 3

³² *Ibidem*, p. 4

³³ Graham Wilson, *Interest Groups*, Basil Blackwell, Oxford, 1990, p. 1

³⁴ *Ibidem*, p. 2-3

³⁵ Richard Balme, Didier Chabanet, *op. cit.*, p. 27

³⁶ *Ibidem*, p. 44

³⁷ *Ibidem*, p. 49

decizional”³⁸. În acest context, “devine important de observat posibilul rol și impact al implicării grupurilor de interese în cadrul unui sistem democratic, atât teoretic, cât și sub aspectul experienței propriu-zise, prin fenomenul de lobby, în Uniunea Europeană”³⁹. Este necesară o integrare echilibrată a intereselor de lobby în cadrul proceselor și structurilor guvernantei democratice reprezentative. “Această integrare ar trebui ca, pe de o parte, să asigure că variatele interese regăsite în societate pot fi organizate și reprezentate în raport cu instituțiile decizionale și cu oficialii acestora, într-un mod substanțial, și să contribuie la soluționarea unui număr în creștere de problematici complexe. Pe de o altă parte, principiile democratice ar trebui să fie protejate de dominarea intereselor speciale, care, altminteri, ar lua în derâdere libertățile oferite de către democrație și ar putea conduce la decizii politice care nici nu ar pune în echilibru toate interesele, nici nu ar lua în seamă, în vreun fel sau altul, interesul comun »⁴⁰.

Ideal este ca lobbyul să fie ‘integrat în mod sustenabil într-o democrație reprezentativă’ și să fie dezvoltat conceptul de ‘interes legitim de lobby’ într-o societate democratică, lobbyul constituindu-se ca ‘parte pertinentă a sistemului politic modern’⁴¹. “Existența și participarea substanțială a grupurilor de interese în procesele decizionale sunt percepute ca semne ale unei democrații funcționale (...). Problema nu se pune dacă este nevoie de fenomenul de lobby – relevant este, de fapt, să fie analizat modul în care lobbyul trebuie să se manifeste într-o societate democratică”⁴². De altfel, Klemens consideră că societățile moderne și sistemele guvernamentale democratice « sunt de neconceput fără agregarea, reprezentarea și stabilirea intereselor (în mod organizat) », lobbyul fiind « nu doar necesar, ci și legitim din punct de vedere democratic »⁴³.

Noua guvernanță a Uniunii Europene « face politica europeană mai legitimă prin fortificarea structurilor și proceselor sale democratice »⁴⁴. În acest context, conceptul de ‘societate civilă’ « a câștigat o popularitate fără precedent în politica Uniunii Europene »⁴⁵. Factorii care au determinat acest lucru sunt criza din 1999, atunci când a avut loc o ‘plecare’ a Comisiei, o participativitate extrem de scăzută la alegerile europene, respectiv o creștere a euroscepticismului în acea perioadă. Pe seama acestor eforturi de fortificare democratică, « se așteaptă ca cetățenii, societatea civilă și organizațiile non-guvernamentale să joace un rol proeminent, din moment ce implicarea lor activă este considerată a fi necesară pentru remedierea de variate defecte sau deficiențe (presupuse sau reale)”⁴⁶. Motivul pentru care noțiunea de ‘societate civilă’ “nu este foarte clar definită”⁴⁷ ar fi « băjbâielile instituțiilor europene în încercarea lor de a decide cine ar trebui să fie inclus în procesul de realizare a politicilor publice și în ce mod »⁴⁸. Organizațiile societății civile devin “valoroase în raport cu politicul pe baza capacității lor de a alimenta perspectivele civice în cadrul procesului de

³⁸ Karolina Karr, *op. cit.*, p. 9

³⁹ *Ibidem.*

⁴⁰ *Ibidem.*, p. 11

⁴¹ *Ibidem.*, p. 15

⁴² *Ibidem.*, p. 73

⁴³ Joos Klemens, *Lobbying in the new Europe*, Wiley-Vch Verlag GmbH & Co. KGaA, 2011, p. 43

⁴⁴ Rebekka Goehring, *op. cit.*, p. 118

⁴⁵ *Ibidem.*

⁴⁶ *Ibidem.*

⁴⁷ *Ibidem.*, p. 121

⁴⁸ *Ibidem.*, p. 122

realizare de politici »⁴⁹, în condițiile în care « reprezentativitatea este una dintre chestiunile centrale în dezbateră actuală despre legitimitatea UE (...); este evident că diferite tipuri de reprezentativitate și participativitate trebuie să fie combinate și fortificate pentru a construi o Uniune puternică, extinsă, legitimă și politică »⁵⁰.

Lobbyul este, în parte, criticat pentru că ar determina efecte dăunătoare la adresa funcționării democratice a UE. Van Schendelen notează trei astfel de critici majore asociate lobbyului:

- “există opinia conform căreia anumite grupuri puternice de lobby creează un dezechilibru, o inegalitate în procesul decizional, în dezavantajul grupurilor mai slabe ;
- unii specialiști consideră că, într-o bună măsură, activitățile de lobby au loc în spatele ușilor închise, ceea ce creează o lipsă de transparență care frustrează concurenții, mass-media și oficialii UE ;
- multe activități de lobby au fost considerate drept abuzuri sau practici imorale, precum șantaj, mită sau furt de documente”⁵¹.

Însă, conceptul însuși de democrație implică faptul că sistemul decizional trebuie să ofere deschidere tuturor categoriilor de indivizi și grupuri care doresc să obțină un anumit rezultat. Unii cercetători spun că deschiderea nu este discriminatorie ori selectivă, ci oferă o șansă egală și cinstită fiecărei dorințe cu privire la luarea unei decizii.⁵² Reprezentativitatea democratică este o trăsătură fundamentală a ‘societății civile europene multi-level’, în cadrul unui sistem de guvernare bazat pe structuri central-periferice multiplicat. Societatea civilă europeană - această “nouă constelație de periferii ce se împletesc, care reacționează și interacționează în cadrul policentrului guvernării europene – este spațiul de mediere a intereselor actorilor din UE ce își reprezintă circumscripția electorală (alegătorii), într-un proces direct de schimb și negociere cu structurile europene decizionale”⁵³. Includerea în procesul decizional a tuturor părților interesate ce pot fi afectate de o decizie politică reprezintă « un principiu fundamental al unei dezbateri politice democratice. Includerea tuturor intereselor este, ca atare, un aspect-cheie pentru calitatea democratică a mecanismului decizional. Democrația deliberativă cere ca toate argumentele să fie în mod egal incluse și luate în considerare în procesul de elaborare a politicilor publice »⁵⁴. Totuși, este « problematică includerea argumentelor în cazul în care anumite grupuri de interese sunt dezavantajate din punctul de vedere al resurselor și al gradului lor de organizare »⁵⁵.

⁴⁹ Rebekka Goehring, *op. cit.*, p. 122

⁵⁰ *Ibidem*, p. 134

⁵¹ Rinus van Schendelen, *More Machiavelli in Brussels, The Art of Lobbying the EU*, Amsterdam, University Press, 2010, p. 318

⁵² *Ibidem*, p. 322

⁵³ Hans-Jorg Trenz, *Regulating lobbying : a global comparison*, Manchester University Press, 2011, p. 93

⁵⁴ Dawid Friedrich, Patricia Nanz, “Europe’s civil society from a normative democratic point of view : the case of the European Union’s migration policy”, în Ruzza, C., Della Sala (eds.), *Governance and civil society in the European Union, volume 1, Normative perspectives*, Manchester University Press, Palgrave, 2007, p. 118

⁵⁵ *Ibidem*.

Concluzii

Realizarea de politici publice la nivelul UE este, deci, un proces amplu și nuanțat, presupunând o interacțiune permanentă între factorii decizionali și grupurile de interese afectate, în mod direct, de către decizia politică dezbătută. Traseul procesului decizional este lung. Acesta implică – atât pentru actorii guvernamentali, cât (mai ales) pentru actorii non-guvernamentali numeroase dezbateri și negocieri, lobby intens, iar - pentru obținerea unor rezultate bune - strategii de lucru impecabile. Este limpede că lobbyul trebuie să fie parte integrantă a procesului decizional în spațiul democratic al Uniunii Europene (de altfel, ca în orice alt spațiu democratic). Și aceasta, întrucât politicile publice dezvoltate trebuie să fie adânc ancorate în zona societății civile. Altminteri, ele nu ar face altceva decât să se îndepărteze de contactul - sănătos și firesc - cu realitatea pe care trebuie să o reflecte într-o formă cât mai precisă și într-o măsură cât mai mare.

BIBLIOGRAFIE :

- Balme, R., Chabanet, D., Wright, V., *L'action collective en Europe*, Paris, Presses de Sciences Po, 2002
- Obradovic, D., Vizcaino, A., M Good, J., "Governance requirements concerning the participation of interest groups in EU consultations", în *Common law Review*, Issue 4, Kluwer Law International, 2006, p. 1049-1085
- Chari, R., Hogan, J. et al, *Regulating lobbying : a global comparison*, Manchester University Press, 2011
- Chari, R., Kritzinger, S., *Understanding EU Policy Making*, London, Pluto, 2006
- Christiansen, T., Piattoni, S., *Informal Governance in the European Union*, UK, Edward Elgar, 2003, p. 1-17
- Fairbrass, J., Warleigh, A., *Influence and Interests in the European Union : The New Politics of Persuasion and Advocacy : The New Politics of Persuasion, Advocacy and Influence in the European Union*, Europa Publications, Taylor & Francis Group, 2002
- Geiger, A., *EU Lobbying handbook, A guide to modern participation in Brussels*, Berlin, Helios Media GmbH, 2006
- Goehring, R., "Interest Representation and Legitimacy in the European Union : The New Quest for Civil Society Formation", în Warleigh, A., Fairbrass, J. (eds.), *Influence and Interests in the European Union : the New Politics of Persuasion and Advocacy*, Europa Publications, Taylor & Francis Group, 2002, p. 118-138
- Gorges, M., *Eurocorporatism ? Interest Intermediation in the European Community*, Lanham, University Press of America, 1996
- Greenwald, C., *Group Power, Lobbying and Public Policy*, New York, Praeger Publishers, 1978
- Karr, K., *Democracy and Lobbying in the European Union*, Frankfurt/New York, Campus Verlag, 2008
- Klemens, J., *Lobbying in the new Europe*, Wiley-Vch Verlag GmbH&Co.KgA, 2011

- Mazey, S., Richardson, J., “Interest Groups and the Brussels Bureacracy”, în Hayward, J., Menon, A., *Governing Europe*, Oxford, 2003
- Scharpf, F., “Political Institutions, Decision Styles and Policy Choices”, în Czada, R. Windhoff-Héritier, A., *Political Choice. Institutions, Rules and the Limits of Rationality*, Frankfurt, Campus Verlag, 2009, p. 53-86
- Tenbucken, M., *Corporate Lobbying in the European Union, Strategies of Multinational Companies*, Peter Lang, 2002
- Traxler, F., Schmitter, P., “The Emerging Euro-polity and Organized Interests”, în *European Journal of International Relations*, vol. 1, no. 2, 1995, p. 191-218
- Trenz, H.-J., “A transnational space of contention ? Patterns of Europeanisation of civil society in Germany”, în Ruzza, C., Della Sala V. (eds.), *Governance and civil society in the European Union, volume 1, Normative perspectives*, Manchester University Press, Palgrave, 2007
- Van Schendelen, R., *More Machiavelli in Brussels, The Art of Lobbying the EU*, Amster University Press, 2010
- Warleigh, A., Fairbrass, J., (eds.) *Influence and Interests in the European Union : the New Politics of Persuasion and Advocay*, Chapter I *The New Politics of Persuasion, Advocacy and Influence in the European Union*, Europa Publications, Taylor & Francis Group, 2002
- Wilson, G., *Interest Groups*, Oxford, Basil Blackwell, 1990